

העם
סורים באים

ד"ר רב נשפך כדי לגרשם.
היום שמחו ראשי ישראל
על כי חזרו

אחת המטרות המוצהרות של אריאל שרון, כאשר דחה את ישראל למילחמה ב־1982, היתה לגרש את הסורים מלבנון, כדי להפוך את ארץ־הארזים לבת־חסות ישראלית. השבוע חזרו הסורים לביירות, הש' סועה והקרועה, ורוב הישראלים בצמ"ר השמיעו אנחה של הקלה.

יחסים מרחביים
קווים אדומים

זה נראה כמו תסריט
ישן. אך בינתיים
השתנה הרבה

הצבא הסורי פלש ללבנון ב־1976, שנה אחרי פרוץ מלחמת־האזרחים שם. הם הוזמנו או עליידי המאזניים, אשר פתחו במלחמה אך שהובסו בשדה־הקרב עליידי הכוחות המשו"ר לבנים של אש"ף, הררוזים, וכוחות "השמאל".

בישראל נערך אז מאחורי הקלעים ייכוח נוקב. היו שני מחנות:

● ראש־המשלה יצחק רבין קידם את הצעד הסורי בכרכה. הנימוק: כמ"קום שנמצאים בו הסורים, שם יש שקט. לדוגמה: רמת־הגולן. יתר על כן, הסורים באו לדכא את כוחות אש"ף, וזה טוב. ושלישית, ככל שהצבא הסורי יהיה פרוש על שטח יותר גדול, כן יהיה דליל יותר, ומצבו מול צה"ל יורע.

● שר־הביטחון שימעון פרס התנגד לתפיסה זו, וראה בהתקדמות הסורים ללבנון סכנה. אנשירבין טענו כי אין לפרס גישה עניינית, אלא שבא לתת תחת מעמרו של רבין.

הוויכוח פרץ תוצה כאשר התקרבו הסורים ררומה. אנשי פרס, ובראשם גד יעקובי, פתחו בועקה רבתי. הם קבעו שהופעת הסורים על הגבול הישראלי תהווה סכנה לביטחון המדינה, ותבעו לקבוע "קו אדום".

רבין לא רצה בשום קו אדום. הוא רצה שהסורים יגיעו עד לקווי צה"ל, כדי שלא ישאר שום חלל ריק בין שני הצבאות. אולם מול ההיסטריה הצרי בורית, נכנע. הוא הסכים להתוויית "קו אדום" ליד הליטאני, והסורים ציינו. התוצאה: נוצר חלל ריק, שהתמלא במהרה עליידי כוחות אש"ף. קמה מינימדינה של אש"ף בדרום־לבנון.

חלל ריק. מאז זרמו הרבה מים בנהרות הלבנון, וגם הרבה דם. היתה מילחמת־הלבנון, ישראל שיחקה במישחק הלבנוני, הפסידה והסתלקה כל עוד נפשה בה.

השבוע התלקח הוויכוח הישן מחדש. הסורים התקרמו ללבנון ותפסו את מערב־ביירות. הם "הוזמנו" עליידי השיעים והררוזים — השונאים אלה את אלה — כאמצעי אחרון למניעת מילחמת־אחים עקובה־דם ביניהם.

חאפט' אליאס הערמומי לא רצה להיכנס לבוכ הזה, אך לא היתה לו ברירה. האלטרנטיבה היתה אנדולי מוסיה גמורה, שהיתה מסכנת גם את האינטרסים הסוריים.

הסורים באים כבעלי־ברית לשיעים, וכאויבים לאש"ף. אש"ף קשור כיום בכרית מעשית עם המאזניים, ואלה מתנגדים להתקדמות הסורית. מצד שני, אין לאסד שום עניין בהברחת הפלסטינים מלבנון — כי הגל הזה עלול להציף את סוריה. אין לפלס"ט טינים כיוון אחר לברוח, גם אילו רצו בכך.

לפני שהסורים יכלו לזוז דרומה, קמה שוב ועקה בישראל. שוב דובר על קווים אדומים. שוב התחייבו הסורים כי לא ידרמו עד לגבול הישראלי. שוב יישאר חלל ריק בין צה"ל ובין הסורים.

מול ארוננו של יערי: יעקב חזן בין אנדה יערי הרעה ואביעזר הבן
הנינה על הבירכיים

על קלנוע. במועדון החכמים הקטן שמעל חדר־האוכל שפע של עוגות, כריכים ומיני משקאות חמים וקרים. עשרות קשישים מקיבוצי הסביבה אוכלים ולוגמים בתיאבון רב, כזה שרק מוות ולידה מעוררים אותו.

למטה, ברחבה הענקית, המון אדם. מאיר ואמה תלמי, חברי הכנסת הרא"שונה, נתן פלד, פעם שר־הקליטה, יונה גולן, ממישמר־העמק, חברה בכנסת השניה, טוביה יערי, אחיו הצעיר של מאיר יערי, אשתו אנדה, שבאה רכובה על קלנוע, בתו רחל, חמשת נכדיו ונכדותיו.

לפני חודש נולדה הנינה השמינית של מאיר יערי, בתה של נעמי, נכדתו. גם היא נמצאת כאן, רכוסה בתוך מינשא, ישנה שנת־תינוקות ככרה.

90 שנים מפרידות בין מאיר יערי לנינתו האחרונה. היא נולדה בשלהי המאה ה־20. הוא: בסופה של המאה ה־19, בשנת 1897, ברישא שבגליציה. לחם במלחמת העולם הראשונה כקצין בצבא האוסטרי, בחזית האיטלקית. בגמר המלחמה יסד את השומר הצעיר. ב־1924 יסד את תנועת השומר הצעיר העולמית, ב־1927 יסד את תנועת הקיבוץ הארצי, ב־1936 את החזית הסוציאליסטית וב־1947 את מפ"ם. היה חבר־כנסת מהראשונה עד השמינית, כולל השמינית.

נתן סטייטסי: עם מותו של יערי נותרו רק עוד 6 חברי־כנסת שנולדו אף הם במאה ה־19: יחיאל רוברני, דבורה נצר, יעקב חזן, שולמית כצנלסון, נחום חת, הרב ראובן פלדמן. בריוק בשעה 14.30. כפי שנמסר, (המשך בעמוד 10)

גם ישראל קיסר נאם. כמו תמיד, במיקרים כאלה. אחר־כך נלקח הארון אל קיבוץ מרחביה. הקיבוץ שוכן לרגלי גבעת־המורה. 660 נפש, מקום רווי היסטוריה ואנשים קשים שידעו להיאחז בכל כוחם בארמת העמק. ב־1911 התיישבה שם, הקואופרציה של אופנהיימר. "ב־1918 התפרקה ונטשה. אחר־כך ניסו קבוצות־פעילים שונות לחבוק את האדמה ונכשלו.

ב־1929 הגיעו יערי וחבריו, חברי השומר הצעיר מגליציה. הם הקימו את מרחביה שקיימת עד היום. איש לא נותר מהקבוצה המייסדת. יערי היה האחרון, וכבר בשערו של הקיבוץ, שעה לפני פתיחתה הרישמית של ההלוויה, ברור מה רב כבודו של הנפטר.

בנינוער בסנדלים וכמינסים קצי רים תוחבים אל תוך המכוניות דף מודפס, הפותח כמילים האלה: "הכרים יקרים, תודה שבאתם להשתתף איתנו באבלנו הכבד." ומיד אחר־כך הסבר קצר, שפירט איך תתנהל ההלוויה, מה מותר ומה אסור.

חברים עטורי־שפמים, חולצות כחור לות ומשרוקיות, כיוונו את כלי־הרכב למיגרש־החניה. בקצה המיגרש המתין מינובוס קטן, כך שאיש מהבאים לא נאלץ לכתת את רגליו אל חדר־האוכל. בשום אופן אי־אפשר לתעות בדרך.

במגעים. מייד נתקלים בשתייה קרה וככנו הבכור של מאיר יערי, האלוף אביעזר יערי. עד לאחרונה היה מפקד המיכללה לביטחון לאומי. כשהוא לבוש במדים, הוא קיבל את פני הבאים — לוחץ את היד, טופח על הגב או סתם מחייך.

על החלל הזה יתמודדו אמל, אש"ף וחיובאללה.

ותיקים
מות הקצין האוסטרי

משקאות חמים וקרים, וגם מינובוס, בהלווית אישי־מס'ם הזקן ביותר

גם חיים גרשונוביץ היה בהלוויה של מאיר יערי. לפני חודשים נרשם בספריה־שיאים של גינס כאדם השמן ביותר בישראל. 179 קילוגרם, וזה כולל בגדים ומישקפיים וחגורה המח' זיקה את המינסים. כדי שלא ינשרו. בבית־הקברות של מרחביה, הנושק לגבעת־המורה, התיישב גרשונוביץ על אחד הקברים. הוא שמן מאוד. גופו נוזל מצד לצד, מכסה כמעט את כל הקבר.

מבלי לדעת, העניק גרשונוביץ להלוויה את אופיה האמיתי. הגינסי מדרות שרה ליבו־בין: גרשונוביץ הוא הכי שמן, ויערי היה הכי ותיק, הכי מייסד, הכי מנהיג, הכי אידיאולוג, והלווייתו היתה ההלוויה הכי מאורגנת ומסודרת שידעה הארץ בשנים האחרונות, אולי אי־פעם.

כבוקר הונח הארון, עליפי בקשתו המפורשת של יערי, באולם הכניסה של הוועד־הפעל של ההסתדרות. ב־26 במרץ 1920 נמנה יערי עם מייסדי ההסתדרות. ויקטור שמיטוב מוזכר את זה לכולם כנאום הפרידה. איך ישב שם, כחצר הטכניון בחיפה, כנציג השומר הצעיר בוועידת־הייסוד של ההסתדר' רות, ובולריתו השחורה מתנפנת לכל עבר.

האשה והבת: אנדה ורחל יערי
המכובדים נימנמו

הוותיקים: אמה ומאיר תלמי (סצוע מתאונה)
נותרו רק שישה